

QUATRE ILLES, UN PAÍS, CAP FRONTERA

El Pacte de Progrés 1999-2003 va ser un gran exercici de generositat de les forces polítiques progressistes, ecologistes i nacionalistes d'esquerra i de centredreta.

Fou un laboratori d'acords i pactes que varen saber, amb filosofia federal, i tirant-se les retxes vermelles a l'esquena, convertir una gran diversitat de programes polítics en una proposta de govern conjunta, una vertadera novetat dins l'espectre polític espanyol i l'única arma possible per fer front a un adversari molt poderós.

Aquest fet va patir a l'acte l'oposició aferrissada del Govern conservador de l'Estat, per intentar impedir que el

fenomen es traslladàs a altres indrets, com va passar amb el tripartit català, o com ha passat ara al Govern central. Amb aquell primer Pacte, també s'inicià l'alternança en el Govern entre les forces polítiques d'esquerra i de dreta a les Illes Balears, desconeguda fins a aquell moment.

El Pacte marcava una nova manera de fer política i un canvi de model de creixement i de cohesió social, un vertader pla de xoc en una societat on les institucions eren pràcticament governades, des de temps immemorial, per un poder econòmic, en gran part, molt conservador, que es va prendre l'arribada del Pacte com la necessitat d'indicar clarament "qui era que manava a les Illes Balears".

Aquest poder passà de tenir una certa carta blanca a veure com li trepitjaven molts de calls. Per això, va ordinar una àrdua campanya en contra de frenar la

construcció desmesurada i la massificació; de regular el tractament de residus; de la gestió de l'aigua, amb el nou Pla Hidrològic; de l'augment espectacular de figures de conservació dels espais naturals (parcs de Llevant, ses Salines d'Eivissa i Formentera, Cala d'Hort, s'Albufereta o els alzinars; augment de zones LIC i ZEPA...); de la creació de la pionera ecotaxa; de la persecució d'unes 42 mil places turístiques il·legals, o de la nova Llei de comerç, que defensava el producte local i el petit comerç davant les grans superfícies.

Era un Govern que cercava independència amb noves formes de contractació directa, com la Central de Reserves Turístiques, els convenis directes amb Alemanya o el Pla de Marques, i cercava sostenibilitat, amb la concepció de l'Institut de Sostenibilitat Turística, amb l'anada —per primer cop— a fires especialitzades, i activant un fons per a la rehabilitació d'espais turístics i

naturals, que va permetre dinamitar aberracions a vorera de mar, sembrar arbres, esponjar, comprar finques (Son Real, Albarca i es Verger, s'Alqueria Vella, sa Coma d'en Vidal, es Canutells...) i altre patrimoni (per exemple, la Caserna d'Intendència del carrer dels Socors), fer carrils cicloturístics, itineraris culturals...

Va ser un Govern que apostà per la modernització i donà una empenta molt gran a les exportacions, a crear marques dels nostres productes agrícoles i ramaders; que aprovà el primer Pla Energètic i el primer projecte de gasoducte, i que donà una forta empenta al Parc Bit, cercant altres vies innovadores de creixement, a més d'aprovar el primer Pla de Protecció contra el Canvi Climàtic i de fer grans dotacions o reforçar l'organització de la protecció civil.

Que va fer una tasca important per reforçar el posicionament de les Illes respecte de la insularitat.

Però no només va ser un canvi en política econòmica i mediambiental, també ho va ser en política social.

Les forces polítiques saberen prioritzar l'educació, amb una inversió mai vista en infraestructures, professorat, atenció a la qualitat i a la diversitat, formació professional, noves tecnologies, nous estudis i edificis a la Universitat, etc.

Tampoc va quedar enrere la sanitat, amb la transferència de salut, la millora de més de 42 centres sanitaris, la dotació de Son Llàtzer, la creació del Servei de Cirurgia Cardíaca, l'aprovació de la Llei de salut i el Pla Sociosanitari, o la reforma del tètric Hospital Psiquiàtric.

Es va treballar intensament en política social, amb mesures com la targeta bàsica o la instauració de la Fundació Estel, amb un gran esforç en cooperació internacional, etc. Va representar un gran avanç, coronat amb la tasca incansable per la igualtat d'homes i dones: es constituí l'Institut de la Dona, i s'aprovà la pionera Llei cremallera, quan enguany, vint anys després, s'ha debatut a l'Estat una iniciativa semblant.

Es generà una embranzida social que va donar lloc a la creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, del pacte social o de la Llei del Consell Econòmic i Social, i a una lluita contundent contra els accidents laborals.

La proposta no va descuidar temes tan vigents encara avui com el transport públic o l'habitatge: s'aprovà la nova imatge corporativa de la flota de vehicles del transport regular, es racionalitzaren les

concessions d'autobusos, s'augmentaren freqüències, es va dur el tren a sa Pobla i a Manacor, i es feu un gran esforç en rehabilitació i habitatge públic, que aconseguí quintuplicar els resultats que havia tingut fins llavors l'IBAVI.

Tampoc es va descuidar l'estructura de la Comunitat, impulsant la realització d'oposicions i l'aprovació de normes com la Llei de règim jurídic, la Llei del Govern, la Llei de patrimoni, la Llei de subvencions o la Llei de cooperatives, entre d'altres, amb una aposta ferma pel federalisme intern, amb la nova Llei de consells insulars, que comportà més finançament i més competències.

La feina es dirigí sempre a la defensa de la identitat, i es dugué a terme una tasca extraordinària en llengua i cultura, fundant el Consell Social de la Llengua, l'Institut Ramon Llull, Som Radio...; aprovant la Llei

de museus, la Llei de cultura popular i tradicional, etc.; impulsant un pla de xoc intens i transversal, i amb una destacada tasca de cooperació amb els altres països de parla catalana.

Com amb tot, hi hagué claroscurs, i el Pacte no es va poder reeditar, per molt poc, al final de legislatura, però es van obrir portes i es van marcar unes fites que, en gran part, han perdurat i que, al meu parer, segueixen sent imprescindibles: tenir clar que la unió fa la força, sobretot quan l'adversari és molt poderós; entendre que s'ha de ser radical amb el gruix de polítiques socialdemòcrates (amb educació, sanitat, serveis socials, habitatge o relacions laborals; amb una economia sostenible que arribi a tothom; amb una fiscalitat progressiva; amb un federalisme corresponsable;...). En definitiva, la igualtat, la cohesió i la cultura són la vacuna contra el populisme i la ultradreta, i

la resposta per a una societat més justa i democràtica; la natura, el paisatge, la biodiversitat, la lluita contra la massificació, o la necessitat imperiosa de fer front al canvi climàtic i l'impuls del canvi de model productiu són l'aire imprescindible de la vida, i tenim tot el dret del món a viure acompanyats per una identitat que ens dona cohesió i personalitat com a poble, i a lluitar contra la uniformització i l'individualisme desafortat.

Cal entendre que la política és un mai acabar, que en arribar a una estació ja toca preparar el camí cap a la següent, que transformar la realitat costa molt i que sempre queda molt de camí per fer.

Malgrat tot, és ben agradable veure que tantes iniciatives, molt protestades i rebutjades, han passat, amb tota naturalitat, a formar part del sistema, com

va succeir a l'Estat amb els divorcis, i d'altres avanços en drets i lleis civils.

Pens, és la meva visió particular, que l'eslògan *Quatre Illes, un país, cap frontera* va ser molt encertat: deixava clar que el nostre país polític són les Illes Balears, respectant la diversitat de cada illa, fomentant la seva cohesió i ben oberts a la col·laboració federal i lleial amb l'Estat, Europa i el món; i tot això amb la voluntat de fer del govern una tasca de tots, convidant la societat i els agents socials a participar-hi, i a lluitar perquè, entre tots, som més forts i efectius, i perquè puguem afrontar més reptes de llarga durada que donin continuïtat a les polítiques, fugint de la dictadura del curt termini electoral d'atendre només el present, que ofega i dificulta polítiques de futur per als més joves.

Per acabar, només em queda agrair al meu partit l'oportunitat que em va donar. Així mateix, he d'agraciar molt especialment a totes les forces polítiques i les persones que participaren en el Pacte la seva meravellosa tasca; de tots vaig aprendre molt. I no em vull oblidar dels que han emprès els pactes posteriors, obrint nous camins i afrontant condicions econòmiques i socials molt adverses, sense comptar que han de donar respostes en una deriva política destructiva que no atén arguments, en què un dia es diu blanc i l'altre negre i no passa res; que ha posat la mentida com a arma de batalla; que ha canviat els adversaris polítics per enemics, i que tot ho basa en crispació i confrontació.

Per acabar, una forta abraçada a tots els que han treballat i treballen per una societat amb més drets i llibertats, i que les meves darreres paraules siguin per tenir un record per a les persones que ja ens han

deixat i que van participar en aquesta iniciativa, en especial per a dos consellers que ja no són aquí, entre noltros: en Francesc Quetglas i en Joan Mesquida. Descansin en pau.